

Nr 33.*Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Prisclearing å kaffe.*

I en till riksdagen den 10 mars 1950 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 179, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för samma dag föreslagit riksdagen att till Prisclearing å kaffe för budgetåret 1950/51 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 24 000 000 kronor.

En närmare motivering för Kungl. Maj:ts hemställan har lämnats i propositionen nr 180 angående subventionering av vissa varor m. m. Av denna framgår i huvudsak följande, såvitt angår prisclearing å kaffe.

I propositionen nr 217/49 anförde t. f. chefen för folkhushållningsdepartementet bland annat, att förfarandet med prisclearing borde utvidgas till att även omfatta kaffe, i syfte att ytterligare motverka återverkningarna på konsumentprisnivån av den devalvering av svenska kronan, som genomfördes på hösten 1949. För detta ändamål borde en särskild clearingkassa för kaffe upprättas inom livsmedelskommissionen. Till denna kassa skulle intäkterna av tullen, tilläggstullen och skatten å kaffe överföras för att därigenom möjliggöra, att konsumentpriset å kaffe hölls nere. Därutöver beräknades emellertid ett särskilt anslag av 17 000 000 kronor bliva erforderligt.

I statsutskottets av riksdagen godkända utlåtande (nr 184) tillstyrkte utskottet bland annat bifall till förenämnda anslagsäskanden ävensom till det begärda bemyndigandet att inrätta en clearingkassa för kaffe (r. skr. 387/49 och r. skr. 388/49). Med anledning av en från folkhushållningsdepartementet till utskottet överlämnad promemoria, i vilken framhållits, att den sedan avlämnandet av propositionen nr 217 inträdda prisstegringen på kaffe medfört, att subventionsbeloppet komme att väsentligt ökas, om kaffepriset skulle förbli oförändrat, förordade utskottet dessutom, att riksdagen skulle lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att, när de till prisclearing å kaffe avsedda medlen förbrukats, i fortsättningen använda erforderliga medel från anslaget å 90 000 000 kronor till subventionering av införseln av vissa varor jämväl för subventionering av kaffe.

Från clearingkassan för kaffe har till importörerna av kaffe, som försålts under oktober och november månader 1949, utbetalats en clearingsättning per kilogram orostat kaffe av 25 öre för oktober och 2 kronor för november månad. För december månad 1949 har clearingsättningen utgått med

3,93 kronor, för tiden 1—18 januari 1950 med 3,33 kronor, för tiden 19—31 januari 1950 med 1,88 kronor samt slutligen för februari månad med 1,90 kronor, allt per kilogram orostat kaffe. I samband med sänkningen av subventionsbeloppet höjdes konsumentpriset å kaffe med 2 kronor för kilogram. Vid utställandet åt restauranger och näringsställen av inköpslicenser för kaffe för tiden efter utgången av januari 1950 har livsmedelskommissionen bemyndigats såsom villkor föreskriva, att licenshavare skall vara skyldig att till kommissionen inbetala ett belopp, motsvarande den clearingensättning, som belöper å licenskvantiteten.

Det anslag å 17 000 000 kronor, som av 1949 års höstriksdag beviljades till prisclearing å kaffe, har helt tagits i anspråk. Därutöver beräknas kassan under innevarande budgetår erhålla ett tillskott av 13 600 000 kronor från inkomsterna av tull, tilläggstull och skatt å kaffe samt 15 400 000 kronor från anslaget till subventionering av införseln av vissa varor. De totala kostnaderna för subventionering av kaffe under budgetåret 1949/50 beräknas sålunda uppgå till sammanlagt 46 000 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att man för närvarande icke syntes böra räkna med att de under hösten 1949 beslutade subventionsåtgärderna skola äga fortsatt giltighet efter ingången av år 1951. På grund härav har medelsbehovet i fråga om, bland annat, kaffe beräknats endast för första hälften av budgetåret 1950/51. Under framhållande av att de för subventionsåtgärderna äskade beloppen äro avsedda att disponeras i mån av behov efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall ävensom att en redogörelse för vidtagna subventionsåtgärder bör föreläggas 1951 års riksdag har departementschefen i fråga om kostnaderna för subventionen av kaffeimporten anfört följande.

»De totala kostnaderna för subventionen av kaffeimporten ha för senare hälften av 1950 av livsmedelskommissionen beräknats till 22 000 000 kronor. Kommissionen har föreslagit, att liksom under innevarande budgetår inkomsterna av tull, tilläggstull och skatt å kaffe, beräknade till sammanlagt 10 000 000 kronor, skola tillföras clearingkassan för kaffe. Det synes emellertid vara lämpligare att genom direkt anslag å riksstaten i fortsättningen tillföra kassan erforderliga medel. Härigenom vinner man lättare överblick över de verkliga kostnaderna för subventionen av kaffe. Det härför erforderliga anslagsbeloppet utgör enligt förestående beräkningar 22 000 000 kronor. Med hänsyn till den ovissa prisutvecklingen för kaffe anser jag, i likhet med livsmedelskommissionen, att beloppet bör avrundas uppåt, förslagsvis till 24 000 000 kronor. Anslaget bör liksom tidigare benämnas Prisclearing å kaffe.»

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts beräkning av kostnaderna för den fortsatta subventioneringen av kaffeimporten under senare hälften av år 1950 har utskottet intet att erinra. Utskottet biträder även förslaget, att clearingkassan för kaffe i fortsättningen skall tillföras erforderliga medel genom direkt anslag å riksstaten.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Prisclearing å kaffe* för budgetåret 1950/51 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 24 000 000 kronor.

Stockholm den 9 maj 1950.

På jordbruksutskottets vägnar:

ALLAN ANDERSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 32.
